

Course of study (code) / Назва дисципліни (шифр)	Менеджмент IU0002BMNDJ
Academic year / Навчальний рік - Семестр	2022/2023 –2 семестр
Course of study / Назва спеціальності	071 Облік і оподаткування, 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Educational program / Освітня програма Education - ECTS / Рівень – Кредити Status / Статус Learning language / Мова навчання	«Облік і оподаткування»; «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» Короткий (початковий цикл) рівень - 4 ECTS Вибіркова Українська
Author / Укладач	Тетяна Петрішина, кандидат економічних наук, доцент, Державний університет економіки і технологій, e-mail: petrishina_t@duet.edu.ua , http://orcid.org/0000-0002-7772-5793 моб. +380983484317
Консультації	чт, 12.30-14.00

A. OBJECTIVE OF THE SUBJECT / МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни – формування у майбутніх фахівців сучасного управлінського мислення та системи спеціальних знань у галузі менеджменту, формування розуміння концептуальних основ системного управління організаціями; набуття умінь аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища, прийняття адекватних управлінських рішень.

Завданням дисципліни є вивчення основних категорій науки управління, функцій управління і процесів прийняття управлінських рішень, методів використання базових інструментів управління організаціями; вивчення впливу різних факторів на ефективність системи управління організацією.

B. SUBJECT PROGRAM / ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Поняття і сутність менеджменту

Сутність базових понять теорії управління: управління, менеджмент, адміністрування, керування. Еволюція поняття «менеджмент». Сучасні підходи до визначення поняття «менеджмент»

Менеджмент як вид професійної діяльності. Основні ознаки діяльності менеджера. Об'єкти діяльності менеджерів. Сфери менеджменту. Рівні менеджменту. Співвідношення сфер і рівнів менеджменту. Ролі менеджменту. Компетентності менеджера. Менеджери та підприємці – ключові фігури ринкової економіки. Спільне і відмінне між менеджером і підприємцем.

Менеджмент як наука і мистецтво управління. Об'єкт і предмет вивчення менеджменту, як науки. Менеджмент як мистецтво. Поєднання теорії і практики в управлінні.

Тема 2. Історія розвитку менеджменту

Виникнення управління як сфери людської діяльності. Управління у стародавньому світі. Представники стародавнього світу, що заклали основи управління. Зміст основних управлінських революцій. Передумови виникнення науки управління

Класичні теорії управління. Школа наукового управління. Концепція наукового управління Ф. Тейлора. Теорія потоку-масового виробництва Г. Форда. Інші представники школи наукового управління та їх здобутки. Адміністративна школа управління. Принципи управління А. Файоля. М. Вебер та його теорія раціональної бюрократії. Школа людських стосунків. Школа поведінкових наук. Кількісний підхід до управління. Інтегровані підходи до управління: процесний, системний та ситуаційний.

Сучасні напрями в менеджменті. Перспективи розвитку менеджменту. Завдання, що стоять перед менеджментом у XXI столітті. Особливості формування сучасної моделі менеджменту в Україні

Тема 3. Організації як об'єкти управління

Основні підходи до визначення поняття «організація». Організація як група людей, діяльність яких певним чином координується для досягнення загальної мети або цілей. Роль організацій у сучасному суспільстві. Різновиди організацій: підприємство, фірма, корпорація, установа. Класифікація організацій. Характеристики організацій.

Внутрішнє середовище організації та його складові. Організація, як відкрита система. Поняття зовнішнього середовища організації. Мікросередовище організації. Макросередовище організації.

Поняття життєвого циклу організації. Характеристика основних стадій життєвого циклу організації.

Тема 4. Управлінські рішення як результат управлінської діяльності

Поняття управлінського рішення. Правовий, соціальний, психологічний та інформаційний аспекти управлінського рішення. Класифікація управлінських рішень. Вимоги до управлінських рішень.

Фактори, що впливають на прийняття управлінських рішень. Умови прийняття управлінських рішень: стан визначеності, стан невизначеності, стан ризику.

Інтуїтивна технологія прийняття управлінських рішень, її переваги та недоліки. Основні етапи прийняття управлінського рішення за раціональною технологією.

Організація виконання управлінського рішення. Зворотний зв'язок між виконавцем та менеджером при

прийнятті та виконанні управлінського рішення. Контроль за виконанням управлінського рішення. Оцінка результатів виконання управлінського рішення. Здійснення корегувальних дій.

Класифікація методів обґрунтування управлінських рішень. Характеристика кількісних методів обґрунтування управлінських рішень. Методи обґрунтування управлінських рішень в умовах визначеності. Основні методи обґрунтування управлінських рішень, що використовуються в умовах невизначеності і ризиків. Теоретико-ігрові методи: методи теорії статистичних рішень, методи теорії ігор. Якісні методи обґрунтування управлінських рішень. Методи експертних оцінок. Методи творчого пошуку альтернатив (евристичні методи)

Інструменти обґрунтування управлінських рішень. Використання платіжної матриці для вирішення управлінських проблем. «Дерево рішень». Правила його побудови. Пошук оптимального управлінського рішення за допомогою «дерева рішень»

Тема 5. Процес управління організаціями

Сутність поняття «дія», «вплив», «взаємодія», «протидія». Управління, як вплив. Управління технічними та біологічними системами. Управління соціальними системами. Процес управління в менеджменті, як діяльність керівника в підлеглому йому колективі, за допомогою якої шляхом впливу на колектив відбувається об'єднання праці членів цього колективу заради досягнення найкращих результатів з позиції поставленої мети. Методологічний, економічний, соціальний, організаційний, функціональний та інформаційний зміст процесу управління. Специфічні властивості процесу управління.

Поняття «функція управління». Система функцій управління. Загальні функції управління: планування, організування, мотивація та контроль. Конкретні функції управління та їх класифікація. Взаємозв'язок загальних та конкретних управлінських функцій.

Поняття управлінської операції. Види управлінських операцій. Процедури управління та їх класифікація. Основні параметри управлінських функцій, процедур та операцій.

Методи менеджменту: адміністративні, економічні та соціально-психологічні.

Тема 6. Планування в організації

Сутність і значення функції менеджменту «планування». Принципи управлінського планування. Предмет, об'єкт і суб'єкти планування. Основні завдання планування. Основні етапи процесу планування. Класифікація управлінських планів.

Цілі управлінського планування. Класифікація цілей. Глобальна мета та місія організації. Система цілей організації. Дерево цілей. Вимоги, що висуваються до цілей. Концепція «управління за цілями», її переваги та недоліки.

Поняття стратегічного планування. Передумови появи стратегічного планування. Мета стратегічного планування. Принципи стратегічного планування. Системний підхід до формування стратегічних планів.

Поняття «стратегія». Основні елементи стратегії організації. Рівні стратегії. Класифікація стратегій

Стратегічний аналіз та його складові. Методи оцінки макросередовища організації STEP-аналіз та PEST-аналіз. Оцінка мікросередовища організації за допомогою моделі п'яти конкурентних сил М. Портера. Оцінка внутрішнього середовища організації. Визначення сильних та слабких сторін організації. SWOT-аналіз організації, як завершальний етап оцінки середовища функціонування організації

Тактичне планування. Взаємозв'язок стратегічного і тактичного планування. Плани впровадження стратегії: тактичні плани, одноразові плани (проекти, програми та бюджети).

Тема 7. Мотивування як функція менеджменту

Значення людського фактора в управлінні організацією. Психологічні та фізіологічні особливості працівників організації. Потреби працівників та способи їх задоволення. Потреби та інтереси. Основні складові моделі мотивації через потреби. Мотив та стимул: спільні риси та відмінності. Основні підходи до визначення поняття «мотивація».

Традиційний підхід до мотивації. Метод «батога та пряника», його переваги та недоліки. Концепція «економічної людини». Підхід до мотивації з позиції школи людських відносин. Хоуторнські експерименти Е. Мейо. Концепція «соціальної людини». Підхід до мотивації з позиції людських ресурсів. Основні положення змістовних теорій мотивації: теорія ієрархії потреб А. Маслоу, теорія потреб Д. МакКлеланда, теорія мотиваційної гігієни Фредеріка Герцберга. Процесуальні теорії мотивації: теорія очікування, теорія справедливості, модель мотивації Портера-Лоулера

Арсенал мотиваційних засобів менеджера. Економічні методи мотивування. Методи нематеріальної мотивації. Моральні методи впливу на працівників

Тема 8. Інформація і комунікації в менеджменті

Поняття інформації. Роль інформації в діяльності менеджера. Класифікація інформації. Вимоги, що пред'являються до інформації.

Поняття комунікації. Цілі комунікації. Функції комунікації. Основні етапи комунікаційного процесу. Різновиди комунікацій.

Неформальні комунікації. Чутки. Класифікація чуток. Заходи із попередження і протидії чуткам.

Перешкоди на шляху ефективної комунікації. Засоби подолання перешкод в міжособистісних та організаційних комунікаціях

Тема 9. Керівництво і лідерство

Основи керівництва: повноваження, вплив, влада. Основні форми влади. Основні форми впливу

Поняття керівництва та лідерства. Відмінності між керівником та лідером. Відмінності керівника-лідера від керівника-адміністратора.

Підхід до лідерства: підхід з позицій особистих якостей керівника. Поведінковий підхід до стилів лідерства. Ситуаційні підходи лідерства. Оцінка стилів лідерства. Теорія підходу до лідерства з позиції особистих якостей. Маніпуляційний вплив. Стиль керівництва. Стиль управління. Одномірний опис стилів керівництва. Гратка менеджменту. Ситуаційні теорії лідерства.

Типи керівників. Роль керівника в системі управління. Десять управлінських ролей (за визначенням Мінцберга). Чинники менеджерської діяльності в сучасних умовах України.

C. LIST OF COMPETENCIES AND STUDIES TARGETED RESULTS / ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Для спеціальності 071 Облік і оподаткування	
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК 7. Знання та розуміння предметної області обліку, аналізу, контролю та оподаткування та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК 8. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 11. Здатність працювати в команді.</p>
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	<p>СК 01. Здатність використовувати інструментарій макро- і мікроаналізу для дослідження тенденцій розвитку економіки, оцінювання впливу суттєвих ризиків на ефективність діяльності господарюючих суб'єктів.</p> <p>СК 03. Здатність застосування знань з основ економіки, фінансів, статистики, господарського права, податкового законодавства у практичній діяльності суб'єктів господарювання.</p> <p>СК 11. Здатність підтримувати належний рівень економічних знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.</p>
Програмні результати навчання (ПР)	<p>ПР 01. Знати та розуміти економічні теорії, категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.</p> <p>ПР 04. Формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.</p> <p>ПР 07. Визначати напрями підвищення ефективності формування фінансових ресурсів, їх розподілу та контролю використання на рівні підприємств різних форм власності.</p> <p>ПР 09. Усвідомлювати особливості функціонування підприємств у сучасних умовах господарювання та демонструвати розуміння їх ринкового позиціонування.</p> <p>ПР 14. Виконувати професійні функції з урахуванням вимог трудової дисципліни, вміти планувати та управляти часом, дотримуватися здорового способу життя.</p>
Для спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність	
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, на діловому та побутовому рівнях.</p> <p>ЗК 4. Здатність застосовувати методи аналізу та синтезу, вміти мислити абстрактно і критично.</p> <p>ЗК 7. Знання та розуміння предметної області підприємництва, торгівлі та біржової діяльності та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК 8. Здатність вчитися перманентно та швидко засвоювати нові знання в сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.</p> <p>ЗК 10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p>
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	<p>СК1. Критичне осмислення теоретичних засад підприємницької, торговельної та біржової діяльності.</p> <p>СК 3. Здатність визначати та оцінювати характеристики товарів і послуг в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності.</p> <p>СК 5. Здатність застосовувати інформаційні системи і комп'ютерні технології в проведенні касових, розрахункових та платіжних операціях суб'єктів господарювання різних видів економічної діяльності.</p>
Програмні результати навчання	<p>ПР 3. Формувати і аналізувати фінансово-економічну звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.</p>

(ПРН)

ПР 11. Вміти працювати автономно і в професійній команді, формувати комунікації для вирішення професійних завдань.

D. SEMESTER PLAN / СЕМЕСТРОВИЙ ПЛАН

Тиждень/ Дата	Тема	Форма діяльності (заняття), години, формат	Завдання для СРС (література, ресурси в Інтернеті, презентація, відеокурси)
Перший тиждень	<i>Тема 1. Поняття та сутність менеджменту</i> 1.1. Ключові поняття теорії управління	Лекція (2 год) F2F	Опрацювання літератури: основна 1, 2, 3, 5, 6 додаткова 2, 5, 8, 15 Інтернет-ресурси 1, 3, 4, 7
Другий тиждень	1.2. Менеджмент як вид професійної діяльності 1.3. Функції менеджменту 1.4. Методи менеджменту 1.5. Закони менеджменту	Практичне заняття (дискусія, групова робота, презентації, розв'язання кейсів) (2 год) F2F	1. Менеджмент як специфічна сфера людської діяльності (підготовка доповіді з презентацією) Обговорення доповіді 2. Управління та менеджмент: спільні риси та відмінності (обговорення питання) 3. Менеджмент як наука та мистецтво управління (підготовка доповіді з презентацією) Обговорення доповіді 4. За навчальною та науковою літературою знайти не менше 5 визначень понять: менеджмент, управління, організація, керівництво. Проаналізувати їх 5. Навести конкретні факти зв'язку менеджменту з науками, що вивчаються за програмою фахової підготовки. 6. Моделі менеджменту. 7. Чинники впливу на вітчизняний менеджмент. Вирішення практичних ситуацій та кейсів
Третій тиждень	<i>Тема 2. Історія розвитку менеджменту</i> 2.1. Передумови виникнення науки управління	Лекція (2 год) F2F	Опрацювання літератури: основна 1, 2, 5, 6, 7 додаткова 2, 5, 6, 7, 14 Інтернет-ресурси 3, 4, 7
Четвертий тиждень	2.2. Ранні теорії менеджменту 2.3. Інтегровані підходи до управління: процесний, системний, ситуаційний 2.4. Сучасні напрями в менеджменті. Перспективи розвитку менеджменту 2.5. Особливості формування сучасної моделі менеджменту в Україні	Практичне заняття (дискусія, групова робота, самостійна робота презентації, розв'язання кейсів) (2 год) F2F	1. Передумови виникнення науки управління (підготовка доповіді з презентацією) Обговорення доповіді 2. Існуючі парадигми менеджменту. Класичні та неокласичні теорії менеджменту (підготовка доповіді з презентацією) Обговорення доповіді 3. Науковий, бюрократичний, адміністративний, гуманістичний менеджмент (підготовка доповіді з презентацією) Обговорення доповіді 4. Внесок у розвиток світової науки менеджменту українських науковців та особливості формування сучасної моделі менеджменту в Україні. (підготовка доповіді з презентацією) Обговорення доповіді Розгляд практичних ситуацій та кейсів
П'ятий тиждень	<i>Тема 3. Організації як об'єкти управління</i> 3.1. Сутність поняття «організація». Роль організацій в сучасному суспільстві 3.2. Класифікація організацій 3.3. Характеристики організацій	Лекція (2 год) F2F	Опрацювання літератури: основна 1, 2, 3, 5, 6 додаткова 2, 4, 5, 8, 15 Інтернет-ресурси 1, 3, 4, 7
Шостий тиждень	3.4. Внутрішнє середовище організації 3.5. Зовнішнє середовище організації	Практичне заняття (дискусія, групова робота, самостійна робота презентації) (2 год)	1. Організація як відкрита система, особливості її функціонування і розвитку. (підготовка доповіді з презентацією) Обговорення доповіді 2. Охарактеризувати основні підходи до визначення основних складових внутрішнього середовища організації, що містяться в науковій та навчальній літературі 3. Вплив мікросередовища на ефективність діяльності організації (підготовка доповіді з презентацією)

		F2F	Обговорення доповіді 4. Чинники, що визначають макросередовище організації (підготовка доповіді з презентацією) Обговорення доповіді 5. Охарактеризувати внутрішнє та зовнішнє середовище однієї із організацій (на вибір студента) Письмова робота.
Сьомий тиждень	<i>Тема 4. Управлінські рішення як результат управлінської діяльності</i> 4.1. Сутність та класифікація управлінських рішень	Лекція (2 год) F2F	Опрацювання літератури: основна 1, 3, 4, 5, 6 додаткова 3, 9, 10, 14 Інтернет-ресурси 3, 4, 7
Восьмий тиждень	4.2. Вимоги до управлінських рішень 4.3. Фактори та умови прийняття управлінських рішень 4.4. Різновиди технологій прийняття рішень 4.5. Методи та інструменти обґрунтування управлінських рішень	Практичне заняття (групова робота, презентації, бесіда, самостійна робота ділова гра, розв'язання задач) (2 год) F2F	1. Суть та характерні особливості управлінських рішень 2. Етапи розробки та реалізації управлінських рішень. (підготовка доповіді з презентацією) Обговорення доповіді 3. Проаналізуйте переваги та недоліки індивідуального і групового прийняття рішень (письмова робота) 4. Ваше розуміння допустимого, корисного та оптимального управлінського рішення (групова дискусія) Розв'язання задач на використання методів прийняття управлінських рішень в умовах невизначеності і ризиків
Дев'ятий тиждень	<i>Тема 5. Процес управління організаціями</i> 5.1. Управління як процес впливу	Лекція (2 год) F2F	Опрацювання літератури: основна 1, 2, 3, 5, 6 додаткова 1, 2, 4, 7, 15 Інтернет-ресурси 3, 7
Десятий тиждень	5.2. Зміст і властивості процесу управління 5.3. Сутність та класифікація функцій управління 5.4. Управлінські операції та процедури 5.5. Методи менеджменту	Практичне заняття (групова робота, презентації, бесіда, дискусія самостійна робота) (2 год) F2F	1. Зміст і властивості процесу управління 2. Практика організації процесу управління (підготовка доповіді з презентацією) Обговорення доповіді 3. Які функції управління є первинними: загальні чи конкретні? (обговорення дискусійного питання) 5. Регламентація діяльності працівника, чи свобода дій? (обговорення дискусійного питання)
Одинадцятий тиждень	<i>Тема 6. Планування в організації</i> 6.1. Сутність планування як функції управління 6.2. Цілі управлінського планування	Лекція (2 год) F2F	Опрацювання літератури: основна 1, 2, 3, 5, 6, 7 додаткова 2, 5, 7, 8, 12, 15 Інтернет-ресурси 3, 5, 7
Дванадцятий тиждень	6.3. Стратегічне планування 6.4. Стратегія фірми та її основні складові. Види стратегій 6.5. Методи оцінки середовища функціонування організації 6.6. Реалізація стратегічного плану	Практичне заняття (самостійна робота, групова робота, презентації) (2 год) F2F	1. Сутність і зміст планування як функції менеджменту, його види та їх взаємозв'язок. 2. Місія і цілі організації. Типові помилки при формулюванні місії і цілей (підготовка доповіді з презентацією) Обговорення доповіді 3. Поняття стратегічного планування. Стадії стратегічного планування (підготовка доповіді з презентацією) Обговорення доповіді 4. Проблема вибору оптимальної стратегії діяльності підприємства (обговорення дискусійного питання) 5. Дослідити вплив різних часових поясів на ділову активність з метою удосконалення процесу планування діяльності (письмова робота) 6. Здійснити самофотографію робочого часу і на основі її результатів скласти особистий план робочого дня 7. Здійснити SWOT-аналіз одного із підприємств (на вибір студента)
Тринадцятий тиждень	<i>Тема 7. Мотивування як функція менеджменту</i> 7.1. Зміст поняття	Лекція (2 год) F2F	Опрацювання літератури: основна 1, 2, 4, 6, 7 додаткова 2, 4, 5, 7, 8, 11, 13

	«мотивація» та її механізм 7.2. Історичний аспект мотивації		Інтернет-ресурси 3, 4, 6, 7
Чотирнадцятий тиждень	7.3. Змістовні теорії мотивації 7.4. Процесуальні теорії мотивації	Практичне заняття (самостійна робота, презентації, групова робота, розв'язання кейсів) (2 год) F2F	1. Поняття та процес мотивації. Мотив як активна рушійна сила, що визначає поведінку людини (підготовка доповіді з презентацією) Обговорення доповіді 2. Типи мотиваційних теорій: змістові та процесуальні. Особливості та відмінності цих теорій. (підготовка доповіді з презентацією) Обговорення доповіді 3. Визначити 10 найбільш важливих потреб та мотивів і 8 засобів заохочення та реалізації потреб для таких груп: - станочник на підприємстві - економіст на підприємстві - державний службовець - студент вищого навчального закладу (письмова робота) 4. Виконання тесту «Визначення ступеня мотивації досягнення» Вирішення практичних ситуацій
П'ятнадцятий тиждень	<i>Тема 8. Інформація і комунікації в менеджменті</i> 8.1. Інформація, її види та роль в менеджменті	Лекція (2 год) F2F	Опрацювання літератури: основна 1, 2, 5, 7 додаткова 2, 4, 5, 15 Інтернет-ресурси 3, 7
Шістнадцятий тиждень	8.2. Вимоги, що пред'являються до інформації 8.3. Поняття комунікації, її основні цілі і функції 8.4. Комунікаційний процес 8.5. Різновиди комунікацій 8.6. неформальні комунікації 8.7. Управління комунікаційними процесами	Практичне заняття (презентації групова робота, самостійна робота, виконання тестів, ділова гра) (2 год) F2F	1. Управлінська інформація в організації (підготовка доповіді з презентацією) Обговорення доповіді 2. Сутність комунікації. Комунікативний процес, його елементи та етапи (підготовка доповіді з презентацією) Обговорення доповіді 3. Методи вдосконалення комунікацій (підготовка доповіді з презентацією) Обговорення доповіді 4. Комунікація і делегування повноважень. Культура підприємства і процес комунікацій (підготовка доповіді з презентацією) Обговорення доповіді 5. Особливості комунікацій в процесі ділових переговорів, телефонних розмов (підготовка доповіді з презентацією) Обговорення доповіді 6. Виконання тестів: - Чи товариська Ви людина - Чи приємно з Вами спілкуватися - Ви і Ваше оточення - Чи вмісте Ви слухати - Чи спостережливі Ви
Сімнадцятий тиждень	<i>Тема 9. Керівництво і лідерство</i> 9.1. Основи керівництва: повноваження, вплив, влада	Лекція (2 год) F2F	Опрацювання літератури: основна 1, 2, 3, 7 додаткова 1, 2, 7, 8, 15 Інтернет-ресурси 2, 3, 7
Вісімнадцятий тиждень	9.2. Поняття та загальна характеристика керівництва та лідерства 9.3. Поведінкові теорії лідерства 9.4. Ситуаційні теорії лідерства	Практичне заняття (презентації групова робота, самостійна робота, дискусія) (2 год)	1. Обґрунтувати зміст понять “керівництво”, “вплив”, “влада” 2. Поняття керівництва. Керівництво та управління. Вплив і влада. Типи влади: законна влада, заохочення, примушування, експертна влада, еталонна влада (підготовка доповіді з презентацією) Обговорення доповіді 3. Навести приклади відомих харизматичних керівників і пояснити, в чому сильні та слабкі сторони їхньої влади. (письмова робота) 4. Чи існує, на вашу думку оптимальний стиль керівництва? Чому? (обговорення проблемного питання) 5. Підготуйте дві - три сторінки матеріалу для обговорення, відповідаючи на такі запитання: які види діяльності студента університету можуть призвести до того, що його сприйматимуть як харизматичного лідера? Що може зробити студент, аби зміцнити уявлення про себе як про лідера? 6. Виконання тесту «Чи здатні Ви впливати на інших?»

Вивчення дисципліни передбачає виконання двох контрольних (модульних) робіт.

Перша контрольна модульна робота виконується за темами 1-4, друга – за темами 5-9 у письмовій формі. Під час виконання студенти мають продемонструвати знання, уміння та навички, отримані під час проведення лекційних та практичних занять.

Вивчення дисципліни передбачає виконання індивідуальних завдань. Кожен студент індивідуально виконує наступні завдання:

1. Розв'язання задач з використання методів обґрунтування управлінських рішень в умовах невизначеності.
2. Розгляд, вирішення та обґрунтування практичних ситуацій.
3. Створення умовного підприємства.

Детальний план проведення практичних занять, завдання для практичних занять, самостійної та індивідуальної роботи, та рекомендації по її виконанню містяться в системі MOODLE.

E. BASIC LITERATURE (OBLIGATORY TEXTBOOKS) / ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА (ОБОВ'ЯЗКОВІ ПІДРУЧНИКИ)

1. Люльчак З.С., Карий О.І. Маркетинг 1: посібник. Львів: Видавництво «Магнолія 2006», 2014. 272 с.
2. Основи менеджменту: Конспект лекцій: навч. посіб. для студентів спеціальності 073 «Менеджмент» освітньо-професійної програми «Менеджмент і бізнес-адміністрування» / КПІ ім. Ігоря Сікорського; укладачі: Т.В. Лазоренко, С.О. Пермінова. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2021. 166 с.
3. Краснокутська Н.С., Нащекіна О.М., Замула О.В. Менеджмент: Навчальний посібник. Харків: «Друкарня Мадрид», 2019. 231 с.
4. Михайлов С.І., Балановська Т.І., Новак О.В., Гогуля О.П. та ін. Менеджмент: Навчальний посібник/ За ред. С.І. Михайлова. К.: НУБіП України, 2013. 536 с.
5. Менеджмент: практикум: навч. посіб. для студ. Спеціальності 051 «Економіка», освітніх програм «Економічна кібернетика», «Міжнародна економіка», «Економіка бізнес-підприємства», «Управління персоналом та економіка праці», «Бізнес-аналітика»/ КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: Т.В.Лазоренко, О.В. Гук. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 105 с.
6. Осовська Г.В. Основи менеджменту: Підручник. Видання 4-е, перероблене і доповнене К.: «Кондор», 2012. 664 с.
7. Петруня Ю. Є., Петруня В. Ю. Менеджмент. Практикум: навч. посібник. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2019. 104 с.
8. Шкільняк М. М, Овсянюк-Бердадіна О. Ф., Крисько Ж. Л., Демків І. О. Менеджмент: навч.посіб. Тернопіль: Крок, 2017. 252 с.

F. COMPLEMENTARY LITERATURE / ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Теорія прийняття рішень: підручник. М. П. Бутко, І. М. Бутко, В. П. Машенко та ін. / За заг. ред. Бутка М. П. К. : «Центр учбової літератури», 2015. 360 с.
2. Василенко В.О. Ситуаційний менеджмент: навч. посіб. К. : ЦУЛ, 2013. 241с
3. Друкер П.Ф. Задачи менеджмента в XXI веке. М.: Вильямс, 2010. 237 с.
4. Гуторова О.О. Менеджмент організації: навч. посібник. Х.: Харк. нац. аграр. ун-т. Х.: ХНАУ, 2017. 267 с.
5. Кігель В.Р. Методи і моделі підтримки прийняття рішень у ринковій економіці. К.: ЦУЛ, 2013. 202 с.
6. Колот А.М. Мотивація, стимулювання й оцінка персоналу: Навч. посібник. К.: ХНЕУ, 2008. 240 с.
7. Лугова В.М., Голубєв С.М. Основи самоменеджменту та лідерства: навчальний посібник. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 212 с.
8. Селютін В. М. Самоменеджмент : навч. посіб. Х. : ХДУХТ, 2017. 206 с.
9. Катренко А. В., Пасічник В. В. Прийняття рішень: теорія та практика: підручник. Львів: «Новий Світ – 2000», 2020. – 447 с.

Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Деменев П. Основы менеджмента. Простыми словами про менеджмент организации и компетенции менеджера. Видеолекция. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=PhtZLBEKIVw>
2. Мелехин Г. Лидерские качества - Какими качествами должен обладать лидер. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=fo84LQyZz1g>
3. Рошин А.М. Основы менеджмента Видеолекция. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=G2Hbi9FtDxw>
4. Самойленко А. Цикл менеджмента. Планирование, организация. Видеолекция. URL: https://www.youtube.com/watch?v=xHYJt_a6c40
5. Сидоренко В. Мотивация персонала. Основы управления персоналом. Видеолекция. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=pR9AMU1luc8>
6. Стахів О. Г., Явнюк О. І., Волощук В. В. Вступ до менеджменту: Навчальний посібник. / За наук. ред. док. екон. наук, проф. М. Г. Бойко. Івано-Франківськ, «Лілея-НВ». 2015. 336 с. URL: http://umo.edu.ua/images/content/depozitar/navichki_pracevlasht/vstup_do_menedg.pdf

G. THE MOST IMPORTANT PUBLICATIONS OF THE AUTHOR(S) CONCERNING PROPOSED CLASSES / ОСНОВНІ ПУБЛІКАЦІЇ АВТОРА, ЩО ПОВ'ЯЗАНІ З ТЕМАТИКОЮ ЗАПЛАНОВАНИХ ЗАНЯТЬ

- Anatoly Suprun, Tetiana Petrishina and Iryna Vasylichuk. Competition and cooperation between fintech companies and traditional financial institutions. *The International Conference on Sustainable Futures: Environmental, Technological, Social and Economic Matters (ICSF 2020.)* Kryvyi Rih, Ukraine, Volume 166 (2020). DOI: <https://doi.org/10.1051/e3sconf/202016613028>.
- Петрішина Т.О. Страховий маркетинг і менеджмент під час пандемії: зміни у стратегії і тактиці. *Abstracts of XII International Scientific and Practical Conference*. La Rochelle, France 2020. 221-224 pp. DOI: 10.46299/ISG.2020.II.XII.
- Супрун, А., Петрішина, Т. (2021). Страховий менеджмент в умовах четвертої промислової революції. *Економіка та суспільство*, (28). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-28-19>.
- Петрішина Т.О., Білоконь К.І. Сучасні стратегії зростання у страховому бізнесі: досвід провідних компаній. Проривні інновації на страховому ринку України: *Збірник матеріалів V Міжн. науково-практичної інтернет-конференції*, м. Київ, 27 жовтня 2021 р.: К.: КНЕУ, 2021. 34-37 с.
- Петрішина Т.О., Полтавець Д. Проблеми менеджменту у сучасному світі та шляхи їх вирішення. *Socially competent management of corporations in a behavioral economy: Collection of scientific papers / resp. ed Konstantin Pavlov, Elena Pavlova, Ludmila Shostak, Tatiana Bukoros, Josef Zyatko, 2021. European institute of further education, Podhájka, 2021. 90-91 p., Chapter I.*

H. PREREQUISITE AND POSTREQUISITE / ПРЕРЕКВІЗИТИ ТА ПОСТРЕКВІЗИТИ

Навчальна дисципліна базується на нормативних навчальних дисциплінах «Основи економічної науки», «Психологія бізнесу» і є необхідною для опанування подальших навчальних дисциплін згідно з ОПП. Обов'язкового знання іноземних мов не потребує

I. SCOPE AND TYPE / КІЛЬКІСТЬ ВІДВЕДЕНИХ ГОДИН ТА ФОРМА ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТЬ

	Денна		Заочна	
	071	076	071	076
Лекції	18	18	6	6
Практичні	18	18	6	6
Самостійна робота студента (СРС)	45	72	69	96
Індивідуально-консультативна робота (ІКР)	9	12	9	12

J. CURRENT AND FINAL EVALUATION / ПОТОЧНЕ ТА ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ

	Денна	Заочна
Поточний контроль, в т.ч.:		
оцінювання під час аудиторних занять	50	50
виконання контрольних (модульних) робіт	20	-
виконання і захист завдань індивідуальної (самостійної роботи)	20	40
науково-дослідницька робота	10	10
Разом / Підсумковий контроль (ПМК)	100	100

Шкала балів	Оцінка за 4-бальною шкалою	Шкала ECTS
90 – 100	Відмінно	A
80 – 89	Добре	B
70 – 79		C
66 – 69	Задовільно	D
60 – 65		E
21 – 59	незадовільно з можливістю повторного складання екзамену (заліку)	FX
0 – 20	незадовільно з можливістю вивчення дисципліни за індивідуальним графіком у формі додаткової індивідуально-консультативної роботи.	F

K. CODE OF CONDUCT OF THE COURSE / КОДЕКС ПОВЕДІНКИ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ КУРСУ

Для успішного проходження курсу та складання контрольних заходів необхідним є виконання наступних обов'язків:

- ❖ не запізнюватися на заняття;
- ❖ не пропускати заняття (як лекційні, так і практичні), в разі хвороби мати довідку або її ксерокопію;
- ❖ опрацьовувати лекційний матеріал та ресурси для самостійної роботи;
- ❖ при підготовці доповідей на практичні заняття та виконанні індивідуальних завдань (див. семестровий план), оцінюється якість та оригінальність наведених аргументів.
- ❖ конструктивно підтримувати зворотній зв'язок з викладачем на всіх етапах проходження курсу (особливо під час виконання індивідуальних проєктів/курсорового проєкту);

- ❖ своєчасно і самостійно виконувати всі передбачені програмою практичні завдання;
- ❖ брати очну участь у контрольних заходах;
- ❖ будь-яке відтворення результатів чужої праці (включаючи практичну роботу над командним проектом), в тому числі використання завантажених з Інтернету матеріалів, як власних результатів, кваліфікується, як порушення норм і правил академічної доброчесності, та передбачає притягнення до відповідальності у порядку, визначеному чинним законодавством.

L. METHODS OF CONDUCTING / МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Для формувань компетентностей застосовуються такі методи навчання:

Наочний, в т.ч. використання інструментів Google, зокрема нотатки Google, Jamboard;

Пояснювально-ілюстративний (лекції з використанням презентацій);

Дослідницький (робота з додатковою літературою, інтернет-джерелами, виконання індивідуальних завдань та самостійної роботи; робота з відкритими даними підприємств, установ, організацій);

Методи дистанційного навчання (включаючи он-лайн дискусії, індивідуальне та групове консультування);

Практичний (різні види практичних завдань: вправи, ситуації, творчі завдання, вирішення кейсів);

Моделювання професійної діяльності;

Рефреймінг.

M. TOOLS, EQUIPMENT AND SOFTWARE / ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

мультимедійний клас з ПК, цифровий проектор

[Zoom](#) – хмарна платформа для відео і аудіо конференцій та вебінарів

ZELIS - система призначена для тестування знань студентів в двох режимах: автоматизований контроль знань та тестування по бланкам.

N. STUDENT RESOURCES, MOOC PLATFORMS / ЦИФРОВІ РЕСУРСИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ТА ВІДКРИТІ ДИСТАНЦІЙНІ ОНЛАЙН КУРСИ

Студентам пропонується доступ до навчальних матеріалів дисципліни - moodle.kneu.dp.ua:

[Coursera](#) – безкоштовні онлайн-курси з різних дисциплін, у разі успішного закінчення яких користувач отримує сертифікат про проходження курсу.

[EdX](#) – онлайн-курси від закладів вищої освіти.

[Prometheus](#) — український громадський проєкт масових відкритих онлайн-курсів.

O. FEEDBACK/ ЗВОРОТНІЙ ЗВ'ЯЗОК

Електронні листи є найкращим способом зв'язатися з керівником курсу, і, будь ласка, додайте шифр групи в темі листа. Якщо ви надішлете мені електронне повідомлення, надайте мені, принаймні, 24 години, щоб відповісти. Якщо ви не отримаєте відповідь, відправте листа повторно.

P. ACADEMIC HONESTY/ АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Державний університет економіки і технологій очікує від студентів розуміння та підтримання високих стандартів академічної чесності. Приклади академічної не доброчесності включають такі: плагіат, зловживання інформацією із застарілих джерел мережі. Очікується, що вся робота, виконана відповідно до вимог курсу, є власною роботою студента. Під час підготовки роботи, яка відповідає вимогам курсу, студенти повинні відрізнити власні ідеї від інформації, отриманої з інших джерел. Без попереднього письмового схвалення викладачем, студенти можуть не подавати один і той же звіт двічі.

Політика щодо академічної доброчесності в Державному університеті економіки і технологій регламентується Положенням про академічну доброчесність (Затверджено вченою радою ДУЕТ, Протокол №5 від 28.01.2021 р.)

APPROVED / ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішенням кафедри управління бізнесом Державного університету економіки і технологій - протокол №8 від 10.01.2023 року

Укладач

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Кафедрою управління бізнесом

Протокол № 8 від 10 січня 2023 року

В.о. завідувача кафедри

Науково-методичною радою Державного університету економіки і технологій

Протокол № 7 від 25 січня 2023 року

Т.Петрішина

Т.Петрішина